

Nieuwsbrief

2

Jaargang 8 // september 2011

Voorwoord

Zoals u in de inhoudsopgave hiernaast ziet, is de volgorde van de artikelen in deze nieuwsbrief gewijzigd. De artikelen die vallen onder de rubriek Landelijk nieuws zijn in de nieuwsbrieven van alle regio's gelijk om u als cliënt van Koninklijke Visio overal in het land op dezelfde wijze te informeren over onze dienstverlening. Daarnaast is er ruimte voor regionaal nieuws. Dit wordt ingeleid met een column van Karin Weening, directeur Revalidatie & Advies in Noord-Nederland. Ten slotte is er nog nieuws van derden dat u vindt onder de rubriek Berichten van derden.

Inhoudsopgave

Landelijk nieuws	2
Kan dat ook bij Visio?	2
In de schijnwerpers	3
De cliënt centraal	3
Nader verklaard	5
Leven oppakken met Visio Het Loo Erf	6
Algemeen:	6
- Verandering in indicatiestelling CIZ	6
- Week van de toegankelijkheid	7
- Echolokalisatie	7
- Reünie in Grave	7
- Nieuw: Visio introduceert blog op website	7
Nieuws uit de regio	8
Column Karin Weening	8
Nieuwe managers stellen zich voor	8
Van de cliëntenraad	9
Sociale media	10
Reizen met OV-chipkaart	10
Gespreksgroep arbeid	10
Pro Vista	11
Thema inloopmiddagen	11
Doepmaatgroepen in Haren en Leeuwarden	12
Berichten van derden	12
Radioverslag voetbalwedstrijden	12
Colofon	13

Landelijk Nieuws

pagina 2

Kan dat ook bij Visio?

Visio krijgt wel eens de vraag waarom revalideren zinvol is, want je gaat er toch niet beter van zien. Dat is waar, maar Visio kan wel helpen en handvatten aanreiken, zodat u op een andere manier leert kijken. De medewerkers van Visio begrijpen wat het betekent om hinder te ervaren in het dagelijks leven door slecht zien. Na een training of themabijeenkomst horen we vaak: "Ik wist niet dat dat ook kon bij Visio!" of "Had ik dit maar eerder geweten." In de nieuwsbrief lichten we er daarom steeds een ander stukje van de dienstverlening voor u uit. Deze editie is het thema: "Verlichting".

Visuele waarneming en licht

Door Ir. Anne Vrijling – klinisch fysicus

Licht is onmisbaar. Zonder licht zien we niets. Naarmate iemand ouder wordt, is er voor alledaagse activiteiten meer licht nodig. Mensen met een visuele beperking hebben over het algemeen ook meer licht nodig om beter te kunnen zien. Het is echter zeer waarschijnlijk dat het plaatsen van een extra lamp vaak niet voldoende is, of juist hinderlijk is om in te kijken waardoor het zien helemaal niet verbetert. De professionals van Visio onderzoeken of licht een rol speelt bij de waarneming en of met goede verlichting de dagelijkse activiteiten weer beter mogelijk gemaakt kunnen worden.

Advies op maat

Bij een verlichtingsadvies wordt er onderscheid gemaakt in taak- en basisverlichting. Basisverlichting is nodig om oriëntatie in de ruimte mogelijk te maken en een gevoel van veiligheid te creëren. Taakverlichting is gericht op specifieke activiteiten, zoals lezen of knutselen. Het afstemmen van zowel de basis- als de taakverlichting is bij slechtziende

mensen erg belangrijk. Hoeveel licht er nodig is, verschilt van persoon tot persoon. Dit is afhankelijk van bijvoorbeeld de duur en de soort taak, maar ook van de leeftijd. Bij goedziende, oudere mensen zal meer licht meestal resulteren in meer comfort, maar het levert niet per definitie een betere waarneming op. Het lezen gaat dan wel makkelijker, maar men kan nog steeds de kleine lettertjes niet lezen. Bij slechtziende mensen werkt de invloed van licht op de waarneming anders. Veel licht kan verblindend werken, te weinig licht kan ook weer hinderlijk zijn. Ook grote verschillen in verlichtingssterkte kunnen storend zijn, omdat slechtziende mensen meestal een paar minuten moeten wennen aan de nieuwe verlichtingssituatie.

Voor een goede waarneming is er meer nodig dan het aanpassen van de hoeveelheid licht alléén. Ook de invloed van daglicht wordt meegenomen. Invallend daglicht, rechtstreeks of via weerkaatsing, kan namelijk een bron van verblinding zijn. Daarnaast wordt een ruimte waarin veel donker gekleurde voorwerpen staan heel anders waargenomen dan een ruimte waarin veel lichtgekleurde voorwerpen staan. De beste verlichtingssituatie is dus niet alleen afhankelijk van het aantal en het soort lampen, maar goed contrast, kleurgebruik, goede zonwering en de inrichting zijn net zo belangrijk.

Laat u informeren

Deze en tal van andere zaken komen aan bod bij een verlichtingsadvies. Een goed aangepaste verlichtingssituatie kan de behoefte aan revalidatie of hulpmiddelen verminderen en soms zelfs wegnemen. Wilt u weten wat Visio voor u kan betekenen op het gebied van verlichting? Neem contact op met het Cliëntservicebureau **T 088 585 85 85** en laat u informeren. ■

In de schijnwerpers

In deze rubriek geeft een medewerker uitleg over zijn vak en licht hij een product of dienst toe. Dit keer komt Erna de Beuze, ergotherapeut, aan het woord. Zij werkt sinds 2006 bij Visio.

Wat is je achtergrond?

Ik ben als ergotherapeut begonnen in een ziekenhuis. Daarna heb ik gewerkt bij een revalidatiecentrum en de thuiszorg en als arbodeskundige bij een arbodienst.

Wat is je functie bij Visio?

Ik werk als ergotherapeut bij Visio in Leeuwarden. Ik houd me met verschillende aandachtsgebieden bezig: computergebruik, mobiliteit en communicatiehulpmiddelen (zoals telefoons en memorecorders), maar ook met verlichting.

Wat doe je precies op het gebied van verlichting?

Ik ben deskundige op het gebied van licht, verlichting en inrichting (LVI). In mijn werk onderzoek ik wat de invloed van verlichting is op de woon- en/of werksituatie van de cliënt. Dit doe ik in het lichtlab van Visio in Haren. Dit onderzoek concentreert zich op basis- en taakverlichting. Naast het doen van onderzoek heb ik een adviserende rol. Wanneer in kaart is gebracht wat de invloed van verlichting is, ga ik kijken met de cliënt of er veranderingen nodig zijn in de werk- of thuissituatie en welke oplossingen hiervoor bestaan. Uit onderzoek kan bijvoorbeeld blijken dat de cliënt behoefte heeft aan meer egale verlichting in huis, maar overdag geen lampen aan heeft terwijl daarmee het probleem eenvoudig op te lossen is. Het klinkt simpel, maar vaak denken mensen er niet aan. Soms adviseer ik om andere lampen (armaturen) te installeren.

Ik informeer de mensen dan waar ze deze kunnen aanschaffen. Indien wenselijk kan ik een advies schrijven voor een aanvraag van aanpassing van de verlichting bij het WMO-loket van de gemeente. Wanneer een cliënt lichthinderklachten heeft, kan ik kijken naar geschikte zonwering, maar ook naar een andere opstelling van meubels, zodat die persoon minder hinder ervaart.

Met wie werk je vooral samen?

Met de videoloog, de collega-ergotherapeut, de optometrist en de trajectbegeleider arbeid.

Wat spreekt je aan in het werk?

Ik vind vooral de afwisseling tussen de verschillende aandachtsgebieden in mijn werk leuk, maar ook de variatie binnen een aandachtsgebied. Zo kun je op het gebied van verlichting soms met heel eenvoudige adviezen veel bereiken voor iemand. Bij ingewikkelde vragen moet je soms meer de diepte in. Het varieert van een advies voor een eenvoudige bureaulamp tot een uitgebreid advies voor een woningaanpassing wat betreft verlichting. Dat spreekt me aan. ■

De cliënt centraal

Heleen van der Kamp, maatschappelijk werker, interviewt Hans Koopmans (58 jaar). Hans was leerkracht, maar door zijn visuele beperking kon hij niet meer lesgeven. Een jaar geleden is hij als directeur op een school met 35 kinderen in Langedijk gaan werken. Hans heeft Fundus flavimaculatus, een vorm van Macula degeneratie waarbij vlekken op het netvlies zich vergroten.

Hoe lang heb je deze aandoening al?

"Een jaar of tien. Als je de krant niet goed meer kunt lezen en je ziet de planken van de schutting niet meer in lijn, vraag je je af wat

Landelijk Nieuws

pagina 4

er aan de hand is. In het ziekenhuis volgde de diagnose en bleek dat er niets aan te doen is. Het lezen wordt nu moeizamer en ik maak veel typefouten. Toen ik vier jaar geleden nog voor de klas stond, was dat lastig. Als de kinderen op een andere plaats gingen zitten kon ik ze niet meer vinden. Herkennen van gezichten is een probleem.”

Sinds wanneer heb je contact met Visio?

“Sinds vorig jaar. Ik heb daar overleg over gehad met de bedrijfsarts. Volgens mijn oogarts was ik er nog niet aan toe, maar ik vond zelf van wel, omdat er misschien goede oplossingen zijn voor dingen die ik niet kan zien. Ergotherapeut Hanneke Fehrmann is hier geweest om mijn werkplek te bekijken. Mijn bureau is nu in een hoek in de kamer opgesteld waardoor ik niet direct in het zonlicht kijk. Dit is veel rustiger voor mijn ogen en daardoor ook minder vermoeiend. Ik heb tijdelijk een leeslamp van Visio gehad. Die werkte perfect; het lezen werd daardoor makkelijker. Hanneke is nu bezig met een verlichtingsadvies waarmee ik de lamp kan aanschaffen.”

Hoe werkt het verlichtingsonderzoek?

“Ik vond het verlichtingsonderzoek in het lichtlab heel bijzonder. De kamer is donker met daarin een opstelling van meubels en attributen en de vraag is wat je ziet. Mijn vrouw zag van alles en ik niet. Je wordt er onzeker van. Ik zag bepaalde voorwerpen niet en andere weer wel. Soms zag ik ook alleen een deel van een voorwerp. Vervolgens werd het licht versterkt waardoor ik sommige zaken beter zag. Op deze manier werd gekeken welke lichtsterkte voor mij het meest geschikt was. Dit heeft me veel opgeleverd.”

Toelichting op verlichtingsonderzoek door Hanneke Fehrmann:

“Licht speelt een belangrijke rol bij het zien. Visio adviseert over een zo optimaal mogelijke verlichtingssituatie in een thuis- of werksituatie. Om tot een goed advies te komen, wordt er allereerst gebruikgemaakt van de beschikbare informatie van bijvoorbeeld de eigen oogarts en van gegevens uit voorgaande contacten bij Visio, zoals de intake, het lowvisiononderzoek en verslag van de trajectbegeleider. Vervolgens worden de specifieke situatie en de vraagstelling in kaart gebracht. Dit gebeurt in een onderzoek op de werkplek of thuissituatie door een ergotherapeut. Tijdens dit onderzoek worden de mogelijkheden en beperkingen besproken die de cliënt ervaart ten aanzien van zijn werkzaamheden. Wordt het uitvoeren van deze taken beperkt door lichthinder van bijvoorbeeld direct zonlicht of door te weinig licht of het ontbreken van contrast? Ook worden in dit onderzoek praktische metingen verricht om de huidige situatie in kaart te brengen, zoals de verlichtingssterkte, maar ook de indeling van de ruimte, het contrast tussen de verschillende objecten, de aanwezige lampen en zonwering. Aanvullend kan bij Visio een onderzoek in het lichtlaboratorium verricht worden. Samen met de cliënt wordt onder andere bepaald welk verlichtingsniveau nodig is om zo goed mogelijk te kunnen functioneren. Op basis van de onderzoeksresultaten zal Visio een verlichtingsadvies geven. Het kan zijn dat een bepaald type taakverlichtingslamp geadviseerd wordt, maar ook kan er advies worden gegeven over aanpassing van de basisverlichting, zonwering, contrastgebruik en/of de inrichting van de ruimte. Met het gegeven advies voor de werkplek kan vergoeding bij het UWV worden aangevraagd.”

Meer informatie over dit onderwerp? Neem dan contact op met het Cliëntservicebureau
T 088 585 85 85. ■

Nader verklaard

Als je het ooit hebt gezien, herken je het: trilogen, of ook wel wiebelogen genoemd. De officiële naam van de aandoening is nystagmus. Oogarts Nynke Stellingwerf verklaart deze aandoening nader.

Hoe herken je nystagmus?

In de meeste gevallen zie je het meteen, soms is het heel subtiel. De ogen maken snelle, ritmische bewegingen. Zeker tien per seconde. Meestal zijn het horizontale bewegingen, soms verticale of draaiende. Er zijn zelfs ogen die het allemaal tegelijk doen.

Beweegt dan ook alles waar je naar kijkt?

Wanneer je ermee geboren wordt, passen de hersenen zich meestal aan. Iemand met aangeboren trilogen ziet vrijwel altijd slechter dan normaal.

Wat is de oorzaak van aangeboren trilogen?

We kennen de oorzaak niet. Wat we wel weten is dat de afwijking berust op een storing in het besturingscentrum van de ogen in de hersenen. Dit centrum zorgt ervoor dat de ogen goed samenwerken. Dat ze dus bij het kijken naar een stilstaand voorwerp allebei in de juiste richting worden gehouden en bij het kijken naar een bewegend voorwerp dit samen volgen. We zien ook trilogen bij aangeboren slechtheid of blindheid. De ogen leren dan vanaf het begin niet goed gericht kijken, doordat ze niet voldoende kunnen zien. Nystagmus is dus wel een reden om een oogarts te bezoeken die onderzoek kan doen naar een eventuele oog- of hersenaandoening.

Zijn aangeboren trilogen erfelijk?

Soms is de nystagmus aangeboren. Ook de slechtheid op babyleeftijd die zelf trilogen

veroorzaakt, kan erfelijk zijn, maar het hoeft niet.

Komt het altijd bij beide ogen voor?

Soms zien we het alleen bij één oog wanneer we het andere afdekken, bijvoorbeeld bij kinderen die scheel zien. We noemen dat een 'latente nystagmus'.

Kan het over gaan?

Meestal niet, maar soms zien we het vóór het vierde jaar verdwijnen, maar we weten niet hoe dat komt. Wel kan de nystagmus in de loop van de jaren minder worden en kinderen met nystagmus passen zich meestal goed aan. Ze kunnen meestal naar het reguliere onderwijs en in sommige gevallen ook een rijbewijs halen.

Waardoor kun je trilogen op latere leeftijd krijgen?

Je kunt het krijgen door bijvoorbeeld een beroerte, een ontsteking of virus, door de ziekte van Menière, hoofdletsel of door tumoren. In deze gevallen passen de hersenen zich niet meer aan en kun je inderdaad het beeld dat je ziet, niet meer focussen ofwel 'stil zetten'. Dan lijkt alles waar je naar kijkt te trillen. Dat is een heel lastige, vermoeiende beperking.

Helpt een bril of contactlenzen?

Als de oogbewegingen niet te sterk zijn, kunnen contactlenzen het zicht iets verbeteren. Zeker wanneer het lukt om precies door het midden van een bril of lens te kijken, kan men soms wat beter zien. Het zien dichtbij is vaak beter dan veraf.

Helpt een operatie of medicijnen?

Sommige patiënten houden hun hoofd scheef om het rustigste punt van de trilogen op te zoeken. Deze patiënten kunnen spierpijn krijgen en ook afwijkingen aan hun

Landelijk Nieuws

pagina 6

wervelkolom. Om dit te voorkomen worden soms de oogspieren in een operatie zodanig verzet dat de ogen bij het recht vooruit kijken in de ruststand komen te staan. Medicijnen zijn ook wel geprobeerd, maar ze zijn ongeschikt voor kinderen, helpen meestal onvoldoende en wegen dan niet op tegen de bijwerkingen.

Wat kan Visio hierin betekenen?

Mensen met nystagmus zien over het algemeen veel slechter. Door de verlaagde gezichtsscherpte hebben zij vaak aanpassingen nodig, zoals vergrotingen van werkjes/toetsen op school of vergrotingen op de computer. Een ergotherapeut en/of begeleider van Visio kan hier gericht advies over geven, bijvoorbeeld over de beste plek in de klas of vergrotingssoftware. ■

Leven oppakken met Visio Het Loo Erf

Je leven weer zelfstandig kunnen oppakken, na het verlies van (een deel van) je gezichtsvermogen. Dat is de insteek van Visio Het Loo Erf (VHLE) in Apeldoorn, het landelijk revalidatiecentrum voor intensieve revalidatie. Leo Rooke (59) rondt na acht maanden revalidatie zijn traject bij Visio Het Loo Erf af. Eind jaren tachtig werd bij hem Retinitis Pigmentosa (kokervisus) geconstateerd. Leo: "Ik heb hier geleerd om aan mijn naasten uit te leggen wat er echt aan de hand is. Waarom pa met regelmaat een glas kapot tikt. Daar kunnen zij wat mee en ik maak het hen hiermee mogelijk om mij te helpen."

Meerwaarde intensieve revalidatie groot

Het traject bij VHLE is intensief. Leo: "Dat is echter ook de kracht. Door voortdurend, vier tot vijf dagen, ook 's avonds, bezig te zijn met je beperking maak je vorderingen, vooral in de

acceptatie. Voordat ik hier kwam, heb ik lang geacteerd, ik was creatief in het verzinnen van trucjes. Maar op het moment dat je je auto en je racefiets de deur uit moet doen, wordt het wel anders. Ik kwam er niet meer mee weg. Het kostte het me enorm veel energie om hetzelfde te kunnen blijven doen als mijn omgeving. Ik heb geleerd dat dat komt doordat ik alleen maar liep te compenseren. Aan het einde van de week was ik op. Nu ga ik er anders mee om. Ik heb leren doseren en ben open over mijn beperking."

"Het accent ligt hier op wat wél mogelijk is. Ik heb geleerd om lef te krijgen. Om over straat te gaan met een stok en dat heeft me wat opgeleverd. Ik ontvang hulp en attente reacties en die zijn welkom." ■

Algemeen

Veranderingen in indicatiestelling CIZ

De functie behandeling (BH) gekoppeld aan de grondslag Zintuiglijke handicap (ZG) is sinds 18 april 2011 indicatievrij. Afspraken rondom inhoud van zorg, productie en financiering lopen nu alleen via het zorgkantoor en niet meer via het CIZ. Visio valt nog wel onder de AWBZ. Als uw huidige indicatie Behandeling van Visio verloopt, kunt u toch zorg blijven ontvangen. Door het vervallen van de indicatiestelling lijkt het alsof we ongekende ruimte hebben om zorg te bieden. Visio werkt echter met profielen. De intaker en de primair behandelaar stellen in overleg met u uw revalidatieplan vast. Op basis daarvan wordt een cliëntprofiel vastgesteld. Dit kan variëren van 0 tot 10, 0 tot 40 of 40 tot 80 uren. Voor de functie Begeleiding individueel (BGIND) die u nodig hebt als u ambulante woonbegeleiding van Visio ontvangt, verandert er niets. Voor deze functie doet Visio nog steeds aanvraag bij het CIZ. ■

Week van de Toegankelijkheid

Van zaterdag 1 tot en met vrijdag 7 oktober vindt de Week van de Toegankelijkheid plaats. Deze keer is het thema 'Naar buiten', waarbij specifiek aandacht wordt gevraagd voor de toegankelijkheid van straat en natuur. Zie voor meer informatie de website www.weekvandetoegeankelijkheid.nl. Visio sluit op dezelfde manier aan als vorig jaar. Dat wil zeggen dat de invulling lokaal gebeurt. Opvallend is dat de Dag van de Witte Stok dit jaar niet in de Week van de Toegankelijkheid valt. Wegens steeds verder teruglopende publiciteit is ervoor gekozen dit jaar een andere weg in te slaan en een opvallende landelijke activiteit te ontwikkelen. Viziris heeft hiertoe het initiatief genomen. Visio, het Oogfonds, de NVBS en Bartiméus zijn hierbij betrokken. ■

Echolokalisatie

Door middel van echolokalisatie kunnen zeer slechtziende en blinde mensen objecten waarnemen door de verwerking van informatie die voortkomt uit de reflectie van geluid. Door deze nieuwe techniek, die in Nederland is geïntroduceerd door Dan Kish, zelf ook blind, kan iemand precies horen waar bijvoorbeeld muren, gebouwen en deuropeningen zijn. Dat wordt gedaan door te klikken met de tong. Het geluid van het klikken met de tong weerkaatst tegen de dingen die iemand met een visuele beperking wil 'zien', bijvoorbeeld een gebouw. Aan de echo is te horen hoe groot het gebouw is en waar het staat. Dit vergroot de mobiliteit.

Een toevoeging

Echolokalisatie blijkt een waardevolle toevoeging te zijn voor de oriëntatie en mobiliteit bij blinde en zeer slechtziende mensen. Daarom helpt Visio cliënten om bedreven te raken in echolokalisatie. Daarvoor is vanaf 2009 een groot intern

opleidingsprogramma van start gegaan. We hebben inmiddels ruim 120 medewerkers opgeleid om u van dienst te zijn. Aarzel daarom niet om contact te zoeken met het Cliëntservicebureau via **T 088 585 85 85**. ■

Reünie in Grave

Bent u ook benieuwd wat er van uw vroegere klasgenoten is geworden? Visio organiseert voor het eerst een reünie voor leerlingen en medewerkers. De reünie is uitsluitend bedoeld voor leerlingen die tussen 1990 en 1999 onderwijs hebben gevolgd aan het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) van Theofaan (later Convergō en Sensis) te Grave. Uiteraard willen we zo veel mogelijk oud-leerlingen bereiken, maar dat is niet eenvoudig. We verzamelen adressen, telefoonnummers en e-mailadressen. Als u tussen 1990 en 1999 onderwijs hebt gevolgd bij het VSO in Grave, laat het ons dan weten. Kent u nog meer oud-schoolgenoten uit deze periode, stuur ze dit berichtje dan door. Uiteraard worden uw gegevens conform de wet op de privacy behandeld. U kunt uw gegevens doormailen naar reuniegrave@visio.org. ■

Nieuw: Visio introduceert blog op website

Visio start met de publicatie van een persoonlijke blog van een cliënt op de website. Visio is van mening dat dit een goed inzicht geeft in wat er echt gedacht en gevoeld wordt; de dilemma's, emoties en worstelingen waar cliënten, maar ook medewerkers, mee te maken krijgen. Doordat mensen een blog van commentaar kunnen voorzien, leert Visio van deze feedback en krijgt de organisatie nieuwe inzichten. Een blog geeft bezoekers van de website een kijkje achter de schermen. Annemiek van Munster, ex-revalidant van Visio Het Loo Erf en cliënt van Visio, geeft als eerste invulling aan deze nieuwe vorm van communiceren. Zij debuteerde in 2010 met haar boek "+23, een revalidatieproces in

Nieuws uit de regio

pagina 8

beeld". Niet eerder verscheen er een boek dat zoveel inzicht geeft in de onduidelijke beperking slechtziendheid. Zij gaf een kijkje in deze, voor velen onvoorstelbare, wereld op een wijze waardoor slechtziendheid invoelbaar wordt. Het zicht van Annemiek van Munster mag wazig zijn, haar kritische blik, eerlijkheid en humor zijn haarscherp. We zijn benieuwd naar haar belevenissen. Kijk op de website www.visio.org voor haar blog. ■

Column

U heeft inmiddels gelezen dat de nieuwsbrief voor een deel in opzet is gewijzigd. We hebben onze krachten landelijk gebundeld om u beter te informeren over de diensten van Visio. Deze leest u terug in de vertrouwde rubrieken. Het thema voor deze nieuwsbrief is 'licht en verlichting'. Licht is voorwaardelijk om te kunnen zien, tegelijkertijd kan licht ook hinder opleveren bij het zien. Visio is expert op het gebied van licht en verlichting en onze professionals vertellen graag hoe zij hun kennis toepassen. Verder zijn we druk bezig met de plannen voor volgend jaar. We doen dit in de regio Noord-Nederland met twee nieuwe, zeer gedreven managers; zij stellen zich in deze nieuwsbrief aan u voor.

Daarnaast ben ik zeer blij met de aanvullende rol die de cliëntenraad vervult. Onlangs heeft een afvaardiging van cliëntenraadsleden met de directie en managers van Revalidatie & Advies landelijk een zeer zinvolle conferentie gehad. Op inspirerende wijze is stilgestaan bij de wijze waarop Visio invulling geeft aan haar visie 'de cliënt als gast'. De cliëntenraadsleden hebben met elkaar gesproken over de aandachtspunten die zij de managers en directeuren willen meegeven. Gezamenlijk kwamen we tot de conclusie dat het werk dat we doen er absoluut toe doet, maar dat er ook

nog veel zaken te verbeteren zijn. Waardevolle input waar we mee aan de slag gaan!

Karin Weening, directeur Revalidatie & Advies in Noord-Nederland

Nieuwe managers stellen zich voor

Onlangs zijn er wijzigingen opgetreden in de samenstelling van het managementteam van Revalidatie & Advies in Noord-Nederland. We zetten voor u op een rij welk regionaal centrum onder welke manager valt:

Haren	-	Gerda Woudstra
Leeuwarden	-	Margreeth Eggens
Hoogeveen	-	Sylvia Huwaë
Apeldoorn	-	Janneke van der Ent

Tevens is Sylvia manager van het team voor mensen met een visuele en verstandelijke beperking. Margreeth en Janneke stellen zich hieronder aan u voor.

Margreeth Eggens

Mijn naam is Margreeth Eggens, ik ben 43 jaar en sinds 20 juni jl. ben ik manager Revalidatie & Advies in Leeuwarden. Ik heb hiervoor twaalf jaar als ergotherapeut en vijf jaar als locatiemanager bij Revalidatie Friesland gewerkt. De laatste 2,5 jaar heb ik bij Interakt Contour gewerkt, een organisatie voor mensen met niet-aangeboren hersenletsel in Midden-Nederland, waar ik drie teams ambulante dienstverlening aanstuurde. Wat ik belangrijk vind in mijn werk is om sluitende en samenhangende samenwerking tot stand te brengen met alle betrokken partijen rondom cliënten. Dit geldt niet alleen binnen onze organisatie, maar ook in de zorgketen waar wij onderdeel van uitmaken. Na mijn eerste indrukken en ervaringen kan ik zeggen dat ik er heel veel zin in heb om samen met mijn team Revalidatie & Advies Leeuwarden uit te bouwen tot een bloeiend geheel.

Janneke van der Ent

Ik ben Janneke van der Ent, 46 jaar, en per 1 juli jl. benoemd als locatiemanager Revalidatie & Advies in Apeldoorn. Tevens zal ik me gaan bezighouden met toegankelijkheidsadvisering. Ik heb een verpleegkundige achtergrond, maar had ook al snel managementambities. In de opbouw van mijn loopbaan was ik als meewerkend leidinggevende werkzaam binnen diverse settings in de ouderenzorg. Zes jaar geleden behaalde ik HBO-V en kwam terecht in een volledig nieuw vakgebied. Ik werd manager Kraamzorg. Als persoon ben ik steeds zoekend naar een nieuwe uitdaging en op deze manier kwam Visio op mijn pad. Ik vind het heel belangrijk om te werken voor een doelgroep waar ik volledig 'voor kan gaan'. Ik vind het erg leuk om Visio te mogen presenteren bij onze verwijzers.

Tevens zal ik me richten op toegankelijkheidsadvisering. Ik vind het erg leuk om me bezig te houden met innovaties en mijn creativiteit kwijt te kunnen in de vorming van deze dienst. Alles bij elkaar maakt dat ik er vertrouwen in heb dat ik met voldoende bagage aan deze nieuwe uitdaging kan beginnen. Mocht u de locatie Apeldoorn bezoeken, dan nodig ik u graag van harte uit om te komen kennismaken! ■

Van de cliëntenraad

Nadat op 2 november 2010 de nieuwe cliëntenraad Visio Revalidatie & Advies Noord is geïnstalleerd bleek er nog een tweetal vacatures te zijn. Hiervoor is tot tweemaal toe een oproep in de nieuwsbrief geplaatst, waarbij met name vrouwen werden uitgenodigd, die moeder zijn van één of meer kinderen met een visuele beperking, om zitting te nemen in de cliëntenraad. Dit heeft succes

gehad, want naar aanleiding van deze oproepen zijn inmiddels Marga Papa en Jeldau Dotinga tot de cliëntenraad toegetreden. Er zijn nu zelfs reservekandidaten, die weer benaderd gaan worden wanneer er zich een nieuwe vacature voordoet.

Inmiddels heeft een informatiemiddag plaatsgevonden, waarin de voltallige cliëntenraad is geïnformeerd over de diverse taakvelden binnen Visio Revalidatie & Advies Noord en de wijze van uitvoering. Plezierig was het dat niet alleen de directeur, Karin Weening, maar ook een manager en diverse medewerkers zelf uitleg over hun werkterrein hebben gegeven. Mede naar aanleiding van deze middag heeft de cliëntenraad besloten om voor de diverse werkterreinen een portefeuillevordering binnen de raad in te stellen. Dit om slagvaardig te kunnen handelen bij aanvragen voor advies of bij ontwikkelingen. Hierover wordt een volgende keer nadere informatie gegeven.

Zoals u weet verschijnt deze nieuwsbrief nu tweemaal per jaar. De cliëntenraad vindt dit spijtig, omdat hiermee een belangrijk communicatiemiddel naar u als cliënt aan kracht afneemt. De cliëntenraad heeft hierover een advies geformuleerd aan de directie.

Inmiddels hebben we een aantal vergaderingen gehouden en de volgende staat gepland voor donderdag 22 september a.s. weer op de locatie van Visio te Haren.

Mocht u signalen of suggesties hebben voor de cliëntenraad dan kunt u contact opnemen met: voorzitter Geert van Delden, **E** g.j.delden@wxs.nl, **T** 0599 661 563 of secretaris Nico Smits, **E** n.smits5@upcmail.nl, **T** 0513 629 222. ■

Nieuws uit de regio

pagina 10

Sociale media

Sociale media, Twitter en Facebook, je hoort er steeds meer over. Maar wat is het eigenlijk? En zou u daar met uw visuele beperking iets mee kunnen? Met Twitter kunt u snel korte berichtjes uitwisselen met anderen. U kunt hiermee een netwerk opbouwen waarbij u vrienden, bedrijven of instanties kunt toevoegen van wie u de berichten leest. Andersom kunnen anderen ook uw berichten zien. Twitter is hierdoor heel geschikt om snel nieuws te verzamelen, bijvoorbeeld van leveranciers of belangenorganisaties. Ook met Facebook bouwt u een netwerk op, maar hier zijn de berichten die u uitwisselt meer bedoeld voor uw privé vriendennetwerk. U deelt informatie die nuttig kan zijn, maar ook voor de gezelligheid.

Visio organiseert op dinsdag 27 september 2011 van 13.30 tot 16.00 uur in Apeldoorn een themamiddag rondom sociale media. U krijgt tijdens deze middag een presentatie en kunt op onze computers kort ervaren wat voor u de mogelijkheden kunnen zijn. Om deel te kunnen nemen, heeft u enige kennis van internet nodig. Heeft u interesse in deze themamiddag, dan kunt u zich aanmelden bij Visio Apeldoorn, Robert van der Rotte, **T** 088 585 67 00. ■

Reizen met OV-chipkaart

U bent slechtziend of blind en wilt graag met het openbaar vervoer reizen. Sinds de invoering van de OV chipkaart kunt u dan tegen een aantal problemen aanlopen. Hoe laadt u bijvoorbeeld de OV chipkaart op en hoe werkt het in- en uitchecken? In april jl. heeft

Visio een voorlichtingsmiddag georganiseerd in samenwerking met het OV-bureau en Viziris. Mocht u deze bijeenkomst gemist hebben of nog aanvullende vragen hebben, dan kunt u bij Visio een korte training volgen voor het reizen met de OV chipkaart. Heeft u hier belangstelling voor, neemt u dan contact op met het Cliëntservicebureau, **T** 088 585 85 85. ■

Gespreksgroep arbeid

In het najaar zal Visio in Noord-Nederland weer starten met een gespreksgroep arbeid. Deze groep is bedoeld voor mensen met een visuele beperking en een betaalde baan. In deze gespreksgroep wordt van gedachten gewisseld over diverse werkgerelateerde thema's. Deze worden in samenspraak met de deelnemers bepaald. Voorbeelden van thema's zijn: energiebalans, gebruik van hulpmiddelen, grenzen aangeven, communicatie over beperkingen met collega's en onzekerheid over het eigen functioneren. Het doel van de gespreksgroep arbeid is het behouden en vergroten van de zelfstandigheid en welbevinden op het werk (en daarbuiten). Centraal staan onderlinge herkenning en steun, alsmede het uitwisselen van ervaringen en tips. De groep wordt begeleid door een maatschappelijk werker en een trajectbegeleider arbeid. Er zijn acht bijeenkomsten die 's avonds plaatsvinden in Haren.

Bent u geïnteresseerd in de gespreksgroep arbeid? Heeft u vragen? U kunt hierover contact opnemen met Heleen van der Kamp (maatschappelijk werker) of Willemien van de Werken (trajectbegeleider arbeid). **T** 088 585 70 00, **E** heleenvanderkamp@visio.org of willemienvandewerken@visio.org. Aanmelden kan via het Cliëntservicebureau, **T** 088 585 85 85. ■

Pro Vista

Al enkele jaren organiseert Maritza Raphaéla bijzondere activiteiten voor mensen met een visuele beperking met uiteenlopende culturele achtergronden. Sinds november 2010 zijn de activiteiten ondergebracht in een stichting: Pro Vista.

Het viel Maritza Raphaéla, zelf op latere leeftijd slechtziend geworden en afkomstig van Curaçao, tijdens haar revalidatie op dat veel mensen afkomstig uit andere culturen afhaakten en uit het zicht van de reguliere hulpverlening verdwenen. Vanuit haar eigen achtergrond en persoonlijke situatie voelde zij zich zeer gedreven om hier iets aan te doen. 'Ik heb een excursie georganiseerd naar het Koninklijk Nederlands Geleidehonden Fonds. Aldaar werden we geconfronteerd met het idee van honden in je huis die je behulpzaam kunnen zijn, terwijl in heel veel culturen het helemaal niet gewoon is dat je een hond in huis neemt.'

Waarom is de stichting opgericht?

Het hebben van een visuele beperking werkt belemmerend op het goed kunnen meedoen in de maatschappij. Gelukkig zijn er nu veel instanties met mogelijkheden en hulpmiddelen om te helpen dat te ondervangen. Mensen met een visuele beperking en een andere culturele achtergrond lopen echter tegen extra problemen aan doordat men de Nederlandse taal onvoldoende machtig is, de structuur van de samenleving onvoldoende kent en geconfronteerd wordt met cultuurverschillen.

De bijeenkomsten

De deelnemers zijn o.a. afkomstig uit Kongo, Chili, België, Colombia, Bosnië, Duitsland, Curaçao, Kaapverdische Eilanden en Nederland. De insteek van stichting Pro Vista

is om nadruk te leggen op de verschillende culturele achtergronden. De groep komt ongeveer tien keer per jaar bij elkaar. Er komen uiteenlopende onderwerpen aan de orde met de culturele achtergronden als uitgangspunt. Er worden ervaringen uitgewisseld, mogelijke oplossingen voor problemen gezocht en praktijkoefeningen georganiseerd. Er wordt samengewerkt met organisaties als MEE en Koninklijke Visio.

Samenwerking met Visio

Pro Vista en Visio hebben een samenwerkings-overeenkomst afgesloten. Door deze samenwerking profiteren de cliënten maximaal van de bij beide organisaties aanwezige expertise.

Nieuwe deelnemers

Nieuwe deelnemers zijn van harte welkom bij Pro Vista. Voor meer informatie en aanmelding kunt u contact opnemen met Maritza Raphaéla, **T** 050 589 15 62 of **E** raphaela@home.nl.

De website www.stichtingprovista.nl is binnenkort toegankelijk. Daar vindt u dan alle informatie over de komende activiteiten. Voor informatie over Visio kunt u contact opnemen met het Cliëntservicebureau, **T** 088 585 85 85.

Thema inloopmiddagen

Ondervindt u problemen bij het lezen van de krant, tv kijken, eten koken of het werken op de PC? Dan kunt u bij Visio terecht. In het najaar 2011 en begin 2012 organiseert Visio op maandag van 13.30 tot 15.30 uur thema inloopmiddagen. Er zijn twee deskundige medewerkers van Visio aanwezig om uw vragen te beantwoorden.

Berichten van derden

pagina 12

De thema's die worden behandeld zijn:

- Slechtziend en slechthorend, datum 3 oktober 2011
- Hulpmiddelen in de huishouding en ideeën voor cadeautjes, datum 14 november 2011

Deze thema inloopmiddagen vinden plaats in het Adviescentrum van Visio in Haren. Voor meer informatie kunt u bellen met Rens de Vries, **T** 088 585 70 00. ■

Doeppraatgroepen in Haren en Leeuwarden

Sinds een aantal jaren worden er bij Revalidatie & Advies van Visio Doeppraatgroepen georganiseerd. Slechtziende en blinde kinderen kunnen elkaar hier ontmoeten en van elkaar leren door leuke activiteiten te doen. Het doel is om, buiten schoolverband, met andere kinderen plezier te beleven, nieuwe activiteiten te ondernemen, ervaringen uit te wisselen, grenzen te verleggen en met beperkingen te leren omgaan. Door middel van verschillende activiteiten, samenspel en samenwerken wordt er met de kinderen gewerkt aan o.a. de ontwikkeling van sociale vaardigheden, het zelfbewustzijn, communicatie en weerbaarheid in relatie tot de visuele beperkingen. Tevens krijgen de ouders hierbij de mogelijkheid met elkaar ervaringen uit te wisselen en de inhoud van de Doeppraatgroep te volgen.

De kinderen die dit jaar aan de Doeppraatgroep hebben deelgenomen, hebben de laatste bijeenkomst afgesloten met het aanbieden van een zelfgemaakt kunstwerk aan Karin Weening, directeur van Revalidatie & Advies Noord. Dit kunstwerk heeft inmiddels een mooie plek gekregen in het regionaal centrum in Haren.

Bij voldoende deelname worden er in januari 2012 weer nieuwe bijeenkomsten gestart op de locaties Haren en Leeuwarden. De bijeenkomsten vinden één keer per maand plaats op woensdagmiddag. Deelname aan de Doeppraatgroep is mogelijk voor kinderen die naar het reguliere basisonderwijs gaan of naar de afdeling Rummerinkhof van Visio Onderwijs Haren. In Leeuwarden is er een Doeppraatgroep voor kinderen uit groep 3, 4 en 5 en een groep voor kinderen uit groep 6, 7 en 8 en in Haren voor kinderen uit groep 6, 7 en 8.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met: Inge Venema, maatschappelijk werker locatie Leeuwarden, **E** ingevenema@visio.org, **T** 088 585 73 00 of Froukje Bergsma, maatschappelijk werker locatie Haren, **E** froukjebergsma@visio.org, **T** 088 585 70 00. Aanmelden kan via het Cliëntsservicebureau, **T** 088 585 85 85. ■

Radioverslag voetbalwedstrijden

Sinds enige tijd is het mogelijk om als blinde of slechtziende supporter bij een aantal voetbalclubs een wedstrijd te volgen door middel van bijvoorbeeld live radioverslag. Zo zijn thuiswedstrijden van FC Twente via een FM frequentie in het stadion te beleven. Het idee om deze service te bieden voor supporters met een visuele beperking ontstond vorig seizoen bij FC Twente. De afgelopen maanden is er in samenspraak met mensen met een visuele beperking gekeken naar de beste oplossing. Er is gekozen voor een FM frequentie, zodat de service kan worden aangeboden in het gehele stadion. Voor informatie kunt u contact opnemen met FC Twente via vbs@fctwente.nl, **T** 053 852 55 25. ■

Colofon

pagina 13

Leesvormen

Om u zo goed mogelijk te informeren, ontvangt u twee keer per jaar een nieuwsbrief van Visio. Deze is beschikbaar in vijf verschillende leesvormen. U kunt kiezen uit: gewone letter, grootletter 14 pnt., braille, daisy en e-mail. De standaard leesvorm is de gewone letter. Indien u deze nieuwsbrief in een andere leesvorm wilt ontvangen, kunt u dat aangeven bij Janine Oomkens, directiesecretaresse, **T** 088 585 70 00 of **E** janineoomkens@visio.org.

Oplage

Deze nieuwsbrief wordt in een oplage van 8.000 stuks verspreid onder alle cliënten, verwijzers en belangenverenigingen binnen de regio van Visio Noord-Nederland. Aan de inhoud van de artikelen kunnen geen rechten worden ontleend. Niets uit deze uitgave mag worden gereproduceerd of verspreid zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Visio.

Aan deze uitgave werkten mee:

Froukje Bergsma, Erna de Beuze, Marjolijn Dekker, Geert van Delden, Karin Edema, Margreeth Eggens, Janneke van der Ent, Hanneke Fehrmann, Marieke Haverkamp, Heleen van der Kamp, Rian Karageorgos, Hans Koopmans, Harry van Lienden, Thea Meems, Nadine Naumann, Janine Oomkens, Leo Rooke, Nico Smits, Camara van der Spoel, Maritza Raphaéla, Robert van der Rotte, Rens de Vries, Anne Vrijling, Karin Weening, Willemien van de Werken, Ester Wierenga en Maureen van Zuuk.

Opmaak

Janine Oomkens

Eindredactie

Ester Wierenga

Adressen Visio Revalidatie & Advies in Noord-Nederland

Cliëntservicelijn
T 088 585 85 85

Rijksstraatweg 61
9752 AC Haren
T 088 585 70 00
E haren@visio.org

Tadingastraat 4
8932 PJ Leeuwarden
T 088 585 73 00
E leeuwarden@visio.org

Het Haagje 133
7902 LE Hoogeveen
T 088 585 69 00
E hoogeveen@visio.org

Adviescentrum Hoogeveen
Nicolaas Beetsplein 101
7901 KK Hoogeveen
T 088 585 69 00
E hoogeveen@visio.org

Stationsstraat 176
7311 MJ Apeldoorn
T 088 585 67 00
E apeldoorn@visio.org

Koninklijke Visio, expertisecentrum voor slechtziende en blinde mensen. Meer informatie is te vinden op www.visio.org. ■
